

Juletræsdyrkerforeningens standard handelsaftales forhold til “Den Internationale Købelov” (CISG)

Af Advokat Henrik Thal Jantzen, Advokatfirmaet Reumert & Partnere

Denne artikel redegøre for om hvordan Dansk Juletræsdyrkerforenings standard handelsaftale, baseret på den danske købelov, forholder sig til “Den internationale købelov” CISG (Convention on Contracts for the International Sale of Goods).

I forbindelse med vurderingen af spørgsmålet om forholdet til CISG er der taget udgangspunkt i, at handelsparterne er en dansk producent (sælger), en dansk grossist (køber/sælger) og en tysk køber eller en dansk producent (sælger) og en tysk køber.

Handelsaftalens lovvalgsbestemmelse

Af handelsaftalens almindelige salgsbetingelser, pkt. 13, fremgår det, at *“alle tvister i henhold til denne kontrakt/rammeaftale afgøres ifølge dansk lov og ret...”*.

Såfremt der er tale om en aftale indgået mellem en *dansk sælger* og en *dansk køber*, vil det uden videre være dansk national køberet, dvs. den danske Købelov (herefter “Købeloven”), der finder anvendelse.

Art. 1, stk. 1 i CISG har følgende ordlyd: *“Denne konvention gælder for aftale om løbskøb mellem parter, som har deres respektive forretningssteder i forskellige stater; a) når staterne er kontraherende stater; ...”*

Såvel Tyskland som Danmark har ratificeret CISG, og den finder derfor som udgangspunkt anvendelse på aftaler mellem en dansk sælger og en tysk køber.

Af art. 6 i CISG fremgår det, at *“parterne kan ved deres aftale udelukke anvendelsen af denne konvention, ligesom de, bortset fra reglerne i art. 12, kan fravige eller ændre virkningen af en hvilken som helst af dens bestemmelser”*.

Da udgangspunktet er, at CISG vil finde anvendelse mellem en tysk og en dansk aftalepart, kræves der en klar aftale mellem parterne, såfremt CISG ikke skal finde anvendelse. Handelsaftalens bestemmelse i art. 13 henviser til, at alle tvister skal *“afgøres ifølge dansk lov”*. Da CISG efter at være tiltrådt af Danmark betragtes som en integreret del af dansk lov, vil en bestemmelse som handelsaftalens pkt. 13 om, at dansk lov skal finde

anvendelse, ikke udelukke anvendelsen af CISG. Det fremgår således også af Købelovens § 1 a, stk. 4, at *“loven gælder ikke for køb, der er omfattet af den internationale købelov”*.

Det må derfor konkluderes, at handelsaftalens almindelige salgsbestemmelser ikke fører til, at enhver tvist skal afgøres efter Købeloven. Dette vil kun være tilfældet ved tvister mellem en dansk køber og sælger, mens det ved tvister mellem en dansk og en tysk part vil være CISG, der finder anvendelse.

Såfremt det ønskes, at CISG ikke skal finde anvendelse, bør det af handelsaftalen klart fremgå, at CISG ikke finder anvendelse.

Forskelle på indholdet af Købeloven og CISG

På baggrund af det ovenfor anførte, hvorefter CISG i visse tilfælde vil finde anvendelse, skal jeg kort fremdrage visse udvalgte forskelle mellem Købeloven og CISG.

Leveringstid, jf. handelsaftalens § 5

Handelsaftalens bestemmelse om leveringstid fastslår alene, at aftalte leveringsterminer og -mængder skal overholdes og kun kan fraviges efter nærmere aftale. Bestemmelsen har efter min opfattelse næppe noget selvstændigt indhold, idet det anførte allerede forudsættes i såvel Købeloven som CISG.

En forsinkelse vil som udgangspunkt være at betragte som en misligholdelse. Såfremt køber ønsker at hæve købet som følge af forsinkelsen, skal der imidlertid være tale om en væsentlig forsinkelse.

Efter Købeloven anses i handelskøb enhver forsinkelse for væsentlig. I CISG anvender man imidlertid i såvel handels- som civilkøb samme standard for væsentlighedsvurderingen, idet en parts misligholdelse er væsentlig, hvis misligholdelsen medfører en ulempe af en sådan karakter, *“at den i betydelig grad berøver ham, hvad han er berettiget til at forvente ud fra parternes aftale, således som denne må fastlægges efter sin ordlyd, sædvaner og CISG’s udfyldende regler”*.

Det må således formentlig antages, at en

sælger som udgangspunkt vil være bedre stillet efter CISG end efter Købeloven, idet der efter CISG må antages at være en mildere væsentlighedsbedømmelse, der vil medføre, at en køber vil have vanskeligere ved at hæve købet. Vedrørende købers krav om erstatning for forsinkelsen, se nedenfor.

Leveringssted, jf. handelsaftalens pkt. 6

Af handelsaftalens pkt. 6 fremgår det, at *“alle varer leveres frit læsset på bil på bilfast vej ...”*. Som tidligere nævnt i vor udtalelse af 18. juli 1996 kunne man måske i handelsbetingelserne præcisere, at leveringen sker hos sælger, for at undgå nogen form for tvivl om, hvilket leveringssted der er aftalt.

Såvel Købeloven som CISG indeholder i h.h.v. §§ 9-11 og art. 31 udfyldende bestemmelser om leveringsstedet, såfremt dette ikke er aftalt i forvejen. Da handelsaftalen imidlertid må antages at angive, hvor leveringen skal finde sted, vil de udfyldende regler ikke finde anvendelse.

Risikoens overgang, jf. handelsaftalens pkt. 9

Risikoen for varernes hændelige undergang følger efter Købelovens § 17 leveringstidspunktet, idet det af § 17 fremgår, at *“sælgeren bærer faren for salgsgensstandens hændelige undergang eller forringelse, indtil levering har fundet sted (jf. §§ 9-11)”*.

CISG indeholder i art. 69 en tilsvarende bestemmelse, og der er således ikke vedr. risikoens overgang forskel på, om Købeloven eller CISG finder anvendelse. Risikoen vil således overgå til køber i overensstemmelse med leveringstid- og sted, jf. handelsaftalens pkt. 5 og 6.

Betaling, jf. handelsaftalens pkt. 10

Efter Købelovens § 28, stk. 2, vil en sælger, som ikke rettidigt modtager købesummen, ikke have mulighed for at hæve købet, såfremt varen allerede er overgivet til køber.

CISG indeholder ikke en bestemmelse svarende til Købelovens § 28, stk. 2. Sælger kan således efter CISG, art. 64, stk. 1 - forudsat at forsinkelsen med

betalingen må anses for væsentlig - hæve købet, også efter varens overgivelse til køber. Dette medfører, at køber vil skulle levere varen tilbage samt betale erstatning for det tab, som sælger har lidt.

Reklamation jf. handelsaftalens pkt. 11

Som nævnt i den tidligere gennemgang af handelsaftalen, jf. vort brev af 18. juli 1996, er det tvivlsomt, hvorvidt en domstol vil tilsidesætte fristreglen i afsnit 11 som værende for restriktiv. Selvom parterne principielt kan aftale vilkårene for handelen, herunder reklimationsfrister, vil domstolene efter dansk ret have mulighed for at se bort fra aftalevilkår, som findes urimelige.

En sådan tilsidesættelse af et aftalt vilkår er et spørgsmål om kontraktens (delvise) ugyldighed. Gyldighedsspørgsmålet er for Danmarks vedkommende ikke omfattet af CISG, hvorfor national dansk ret skal afgøre dette spørgsmål. Såfremt der er tale om en tysk køber, og CISG således i øvrigt finder anvendelse, kan det imidlertid ikke udelukkes, at en dansk domstol ved sin vurdering vil inddrage CISG's bestemmelser om reklamation som målestok for, hvad der må anses for rimelige aftalevilkår.

CISG har en lempeligere reklimationsregel end Købeloven, idet art. 39, angiver, at køber skal reklamere inden rimelig tid efter, at manglen faktisk er opdaget eller burde have været opdaget. At skulle reklamere, inden partiet har forladt Danmark, er typisk en kortere frist end "inden rimelig tid".

Jeg er således ikke enig i den udtalelse, som et af foreningens medlemmer har indhentet hos Dantax, idet Dantax antager, at bestemmelsen i handelsaftalens pkt. 11 er uvirksom. Det kan imidlertid ikke udelukkes, at en domstol vil tilsidesætte handelsaftalens reklimationsfrister ud fra en konkret rimelighedsvurdering.

Ansvar for misligholdelse

Såfremt en af parterne misligholder den indgåede aftale, vil dette kunne medføre pligt til at betale erstatning til modparten. Dette spørgsmål er ikke reguleret i handelsaftalens almindelige salgsbetingelser, og ved afgørelsen af erstatningsspørgsmålet vil man således skulle anvende enten Købelovens eller CISG's regler.

Ansvarsreglerne i Købeloven og CISG er opbygget efter forskellige principper og har affødt mange diskussioner i den juridiske litteratur. Reglerne i CISG, art. 79, er ganske bredt formulerede, og deres nærmere udstrækning er vanskelig at vurdere, idet der på nuværende tidspunkt kun foreligger begrænset retspraksis.

Meget vil således være overladt til den enkelte domstols fortolkning, og domstolene vil i tvivlstilfælde formentlig fortolke/udfylde art. 79 med domstolslandets egen retstradition på området, dvs. for Danmarks vedkommende reglerne i Købeloven.

Generelt kan det formentlig udledes, at sælger ved salg af artsbestemte genstande (genuskøb) vil have et mildere ansvar efter CISG end efter Købeloven, mens sælger ved salg af bestemte genstande (specieskøb) vil have et mildere ansvar efter Købeloven end efter CISG.

Jeg skal endvidere henvise til det nedenfor anførte vedr. bedømmelsen af force majeure efter h.h.v. CISG og Købeloven.

Konklusion

Som det fremgår af det ovenstående, vil handelsaftalen være underlagt Købeloven ved en aftale mellem to danskere, mens CISG vil vinde anvendelse ved en

aftale mellem en dansker og en tysker (eller i øvrigt en statsborger i et andet land, der har tiltrådt CISG).

Der er imidlertid mulighed for gennem en ændring i handelsaftalen at bestemme, at enten CISG eller Købeloven skal finde anvendelse.

CISG må formentlig antages at være mere sælgervenlig end Købeloven. Man bør dog være opmærksom på, at Købeloven er betydeligt ældre end CISG, og den omfattende retspraksis, der foreligger vedr. Købeloven, gør retsstillingen væsentlig mere klar efter dette regelsæt, end den på nuværende tidspunkt er efter CISG. Herudover vil det formentlig forekomme mest naturligt for aftaleparterne, at det, således som handelsaftalen på nuværende tidspunkt fører til, er dansk ret, der skal finde anvendelse mellem to danske parter, og CISG, der skal finde anvendelse mellem en dansk og en tysk part.

BCS professionelle fræsere

BCS tohjulede traktorer kan leveres med en lang række redskaber såsom fejmaskine, fingerklipper, rotorkliper, fræsere osv. Fra 5-14 HK.

BCS: Professionelle maskiner for skov, park og have.

Importør: S.A.M. Tlf. 98 65 30 50